

Korkeakoulu- ja tiedepolitiikan osasto
Ylitarkastaja
Ilmari Hyvönen
ilmari.hyvonen@minedu.fi

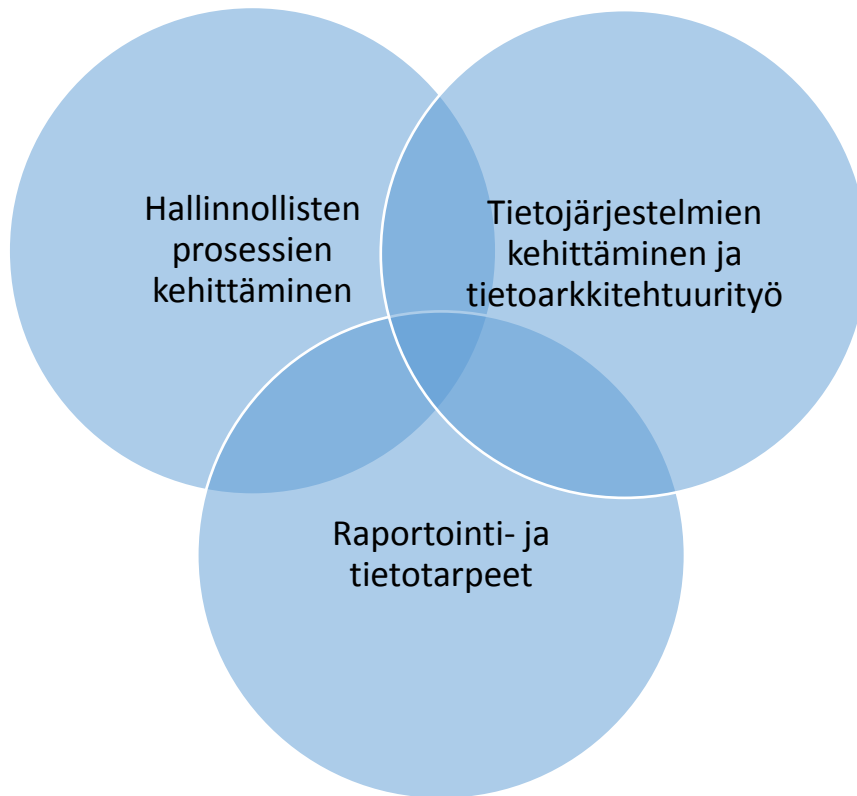
Kommentit opetus- ja koulutusyhteistyöhön liittyvästä korkeakoulujen tietojärjestelmien yhteentoimivuuden kehittamisestä ja arkkitehtuurityöstä 2016 - 2018

Taustaa

Muistiossa esiteltiin yhtä näkökulmaa kokonaisuudesta, johon kuuluvat kuvan 1. mukaiset kokonaisuudet; hallinnollisten prosessien kehittäminen, raportointi- ja tietotarpeet ja tietojärjestelmien kehittäminen ja järjestelmäkehitystyö. Kommentoinnin kohteena olevassa muistiossa kuvattu opetus- ja koulutusyhteistyön kehittäminen ja tietoarkkitehtuurityö on yksi kulma kokonaisuudessa, johon kuuluvat myös hallinnollisten prosessien kehittäminen sekä raportointi- ja tietotarpeet.

Oodi-konsortiotoinnissa on viime vuosien aikana havaittu tarve nostaa keskusteluun tietojärjestelmä- ja rajapintatyön lisäksi myös hallinnollisten prosessien yhdenmukaistamistarve. Yhdenmukaiset toimintamallit tuovat synergiaetuja, mistä Oodi-konsortiotoinnissa on saatu hyviä kokemuksia (esimerkiksi VIRTAtyöhön liittyvät toimenpiteet). Koska korkeakoulujen välinen yhteistyö on tiivistynyt, tarvitaan tarkastelua yhteistyötä tukevista toimintamalleista ja prosessien yhdenmukaistamistarpeista aina valtakunnan tasolla asti tietojärjestelmäkehitystyön, tietojen oikeellisuuden varmistamisen ja yhdenmukaisen kuvaamisen rinnalla. Tavoitteena ei kuitenkaan saisi olla byrokratian automatisointi vaan turhan byrokratian poistaminen. Tällaisenaan muistiossa asetetaan tavoitteet liian matalalle.

Esimerkiksi sivulla 3 mainitaan, että voidakseen osallistua toisen korkeakoulun järjestelmälle opintojaksolle, tulee opiskelijan saada kyseiseen korkeakouluun opinto-oikeus. Toisaalta asiaa voidaan tarkastella näkökulmasta, jossa toisen korkeakoulun opetukseen osallistuminen ja suorituksen tekeminen ei aina edellyttäisi uutta opinto-oikeutta. Muistiossa ajatus jatkuu siten, että suorituksen hyväksiluku voisi olla lähes automaattista. Sen sijaan että automatisoidaan hyväksiluku, tulisi voida miettiä vaihtoehtoa, jossa ei hyväksilukua tarvittaisi ollenkaan. Jos opiskelijan kotikorkeakoulu sisällyttää opetusta tarjoavan korkeakoulun opintojakson omaan opetussuunnitelmaansa, niin voidaan jättää hyväksilukeminen tekemättä. Opiskelijan kotikorkeakoulu voi rekisteröidä suorituksen ja laittaa suoritukseen metatiedon, josta käy ilmi, että koulutuksen (opetuksen) järjesti toinen korkeakoulu. Näitä ja vastaavanlaisia tapauksia on käsitelty asiantuntijaryhmässä, jonka muistio ja ehdotukset sekä ideat on löydettävissä osoitteessa https://confluence.csc.fi/display/VIRTA/2016_6_1+Yhteistyö+opinnot

Kuva 1. Kommentoinnin kohteena oleva tietojärjestelmien kehittäminen ja tietoarkkitehtuurityö kuvattuna osana laajempaa kokonaisuutta.

Komentoinnin kohteena olevan asiakokonaisuuteen liittyy kiinteästi myös eri viranomaistahojen korkeakouluilta edellyttämät tilastot ja raportit. Tällä hetkellä prosessien kehittämistä ja keventämistä hidastaa se valtava määrä tietoja, joita korkeakoulujen täytyy pitää yllä, että viranomaisraportoinnit voidaan suorittaa. Lisäksi näiden tietojen määrä lisääntyy jatkuvasti. Toisaalta samankaltaisia tietotarpeita on myös korkeakouluissa sisäisen raportoinnin näkökulmasta. Tämä tarve ja kehityssuunta varmasti haastaa perustoiminnan suunnittelua ja toteutusta, esimerkiksi joustavien prosessien ja opiskelijälähtöisen opintopolun kehittämisen näkökulmasta.

Prosessia tulisi siis lähteä viemään eteenpäin kokonaisuutena. Muistiossa lainataan hallitusohjelmaa, jonka mukaan täytyy luoda hallinnollisesti yksinkertainen tapa saada muiden korkeakoulujen opinnot osaksi tutkintoa. Ratkaisuksi tähän tarjotaan tietojärjestelmien välisiä kytkentöjä ja yhteisiä tietovarantoja. Humanistisella koulutusalailla on käytäntö, jonka mukaan yhdessä yliopistossa suoritettu kokonaisuus hyväksytään sellaisenaan toiseen yliopistoon. Toisin sanoen opiskelija voi viedä yliopistossa suorittamansa suomen kielen perusopinnot -kokonaisuuden sellaisenaan toiseen yliopistoon. Tällaiset korkeakoulujen väliset sopimukset olisivat erittäin tärkeä ja tehokas tapa tehostaa opiskelijoiden etenemistä opinnoissaan eri korkeakoulujen välillä. Luonnollisesti on tarvetta myös teknisille ratkaisuille tietojen osalta mutta näitä kahta ei ole tarkoituksenmukaista erottaa toisistaan kehitystyössä.

Ovatko muistiossa esitetyt tavoitteet ja karkeasti hahmoteltu kehittämisspolku kannatettavia, ja voidaanko ne sovittaa yhteen edustamamme tietojärjestelmän kehittämisenäkymien kanssa?

Kun kokonaisuus on mietitty myös edellä esitettyjen kolmen näkökulman osalta (ks. kuva 1), voidaan miettiä kehittämisspolkua. Muistiossa esitetty kokonaisuus on erittäin laaja ja siksi onkin tärkeää varmistaa, että peruslähtökohdat ovat kunnossa. Täytyy varmistaa esimerkiksi, että rakennetaan palveluita kaikille opiskelijaryhmille. Hetuttomien opiskelijoiden tunnistamisongelmat ovat aina aiheuttaneet ongelmia järjestelmäkehitystyössä mutta tähän toivottavasti ainakin osittaisen ratkaisun tuo hallituksen esitys laiksi eräistä opetustoimen rekistereistä ja valtakunnallisista tietojärjestelmistä, joka lakina mahdollistaisi oppijanumeron käyttöönoton huomattavasti nykyistä laajemmalla opiskelijajoukolla.

Muistiossa esitetyt tavoitteet ja kehittämisspolku ovat nähdäksemme kannatettavia ja osaltaan jatkavat loogisesti jo tehtyä työtä. Joiltakin osin tämänkaltainen työ olisi pitänyt aloittaa jo aikaisemmin, josta syystä asian kanssa ei enää kannata aikailla.

Miten ja millaisin askelein kuvatut tavoitteet parhaiten saavutettaisiin?

Oodi-opintotietojärjestelmän ylläpito on Oodi-konsortion tämänhetkisen strategian mukaan mahdollista toteuttaa nykytoiminnallisuuksia hieman kehittäen vuoden 2020 tienoille saakka. Suurella todennäköisyydellä muut asiakasrajapintaan tulevat mobiilit palvelut ja valtakunnallinen tietovarantotyön kehitys voi jopa poistaa ns. perinteisen opintotietojärjestelmän käyttötarpeen. Edelleen Oodi-konsortion strategian mukaisesti edetään jäsenyliopistojen tarpeiden mukaan ja samalla seurataan aktiivisesti toimintaympäristön muutoksia. Lähtökohtana kuitenkin on, että ns. räätälöityjä ratkaisuja ei lähdetä konsortion parissa edistämään, vaan keskeisiä arvoja ja toiminnan kehittämisen periaatteita ovat yhteentoimivuus, sujuva tiedonsiirto, toimivat rajapintaratkaisut sekä modulaariset opetuksen ja opiskelun tietojärjestelmäratkaisut.

Oodi-konsortio kannattaa valtakunnallista yhteistyötä sekä korkeakoulujen tietojärjestelmäkehittämistyön kautta löydettäviä yhdenmukaisia toimintamalleja ja synergiaetuja kuitenkin siten, että yksittäisen Oodi-opintotietojärjestelmää käyttävien korkeakoulujen mahdollisuus tehdä mahdollisia siirtymiä ja järjestelmäkehityspäätöksiä otetaan huomioon hallitusti kunkin korkeakoulun toiminnan ja talouden suunnittelun ja resurssien puitteissa.

Arkkitehtuurityön käynnistyessä syksyllä 2016, onko konsortionne/yhtiönne mahdollista osallistua asiantuntijaresurssein yhteiseen työhön? (millaisin reunaehdoin/edellytyksin)

Oodi-konsortion johtoryhmän puheenjohtaja Eva Maria Raudasoja ja Oodi-konsortion johtoryhmän työvaliokunnan puheenjohtaja Jukka Kohtanen ovat mielellään mukana rakentamassa yhteistä suomalaista opetus- ja koulutusyhteistyön yhteentoimivuutta ja arkkitehtuurityötä 2016- 2018.

Yhteenveto

Oodi-konsortio kannattaa valtakunnallista yhteistyötä ja kehittämistä, jonka tuloksena saadaan virtaviivaistettua asiakaslähtöisiä prosesseja ja palveluita, jotka pohjautuvat kansalliseen OPI-tietoarkkitehtuuriin sekä kustannustehokkaihin järjestelmäratkaisuihin. Digitalisaation edellytys on oikeelliset ja ajantasaiset tiedot. EU:n hyväksymä tietosuoja-asetus haastaa korkeakoulujen tietojärjestelmien kehittämisen sekä rekisteriselosteiden ylläpidon näkökulmista. Olisi järkevää miettiä CSC:n kansallisen roolin vahvistamista korkeakoulujen tietojärjestelmäarkkitehtuurin ja

järjestelmien yhteentoimivuuden sekä opetuksen ja koulutuksen rakenteiden ja prosessien tukitehtävien osalta.

24.8.2016 Eva Maria Raudasoja

Eva Maria Raudasoja
puheenjohtaja
Oodi-konsortion johtoryhmä

24.8.2016 Jukka Kohtanen

Jukka Kohtanen
puheenjohtaja
Oodi-konsortion johtoryhmän
työvaliokunta